

*Wijziging van het Wetboek van Koophandel
en enkele andere wetten*(Aanspraken van schepelingen bij ziekte
en ongeval)NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG
(Ingezonden 20 september 1958)

Nr. 6

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de
zittingen 1955—1956 en 1956—1957)

Mede naar aanleiding van de opmerkingen van de vele en de enkele leden, in de eerste alinea's van het verslag aan het woord, heeft de ondergetekende de redactie van de voorgestelde wijziging van het tweede en derde lid van artikel 415 van het Wetboek van Koophandel opnieuw in overweging genomen.

Artikel 3 van het Verdrag nr. 70 van de Internationale Arbeidsorganisatie, waaraan deze bepalingen dienen te worden aangepast, eist, dat een schepeling, die thuisbehoort in het land, waar het schip is te boek gesteld, en die ter verpleging wordt achtergelaten in een ander land, aanspraak kan maken op bepaalde voorzieningen. Artikel 6 bepaalt, dat de wetgeving schepelingen, die in een ander land thuisbehoren dan dat, waar het schip is te boek gesteld, op gelijke wijze dient te behandelen.

Hieraan kan op tweeërlei wijze worden voldaan.

Enerzijds is het mogelijk te bepalen, dat de schepeling aanspraak op de onderhavige voorzieningen kan maken, indien hij ter verpleging buiten Nederland wordt achtergelaten. Anderzijds kan men het recht op deze uitkeringen ook toekennen aan de schepeling, die wordt achtergelaten buiten het land, waar hij thuisbehoort.

Voor de in Nederland thuisbehorende schepeling maakt het uiteraard geen verschil, welke redactie verkozen wordt. Dit is echter anders t.a.v. de schepeling, die in het buitenland thuisbehoort.

Het huidige artikel 415 sluit het beste aan bij de eerste methode: het tweede en het derde lid kennen speciale aanspraken toe aan de schepeling, die ter verpleging buiten Nederland wordt achtergelaten. Het onderhavige ontwerp, dat artikel 415 beoogt aan te passen aan het Verdrag, bracht daarin in principe geen wijziging. Zoals in de memorie van toelichting reeds werd uiteengezet, zou dit systeem echter medebrengen, dat een buitenlandse schepeling, die wordt achtergelaten in het land, waar hij thuisbehoort, jegens de reder op meer aanspraak kan maken dan een Nederlandse schepeling, die in Nederland wordt achtergelaten.

Deze discriminatie ten nadele van de Nederlandse schepeling werd ondervangen door in het ontwerp aan het derde lid een volzin toe te voegen, die op dit geval betrekking had.

Bij nader inzien moet de ondergetekende evenwel toegeven, dat hierdoor weer op andere wijze inbreuk werd gemaakt op de door het verdrag geëiste gelijkheid van behandeling. Immers, de buitenlandse schepeling, die in het voor hem vreemde Nederland wordt achtergelaten, zou geen aanspraak kunnen maken op dezelfde uitkeringen, die de in het buitenland achtergelaten Nederlandse schepeling ontvangt. Na ampele overweging heeft de ondergetekende dan ook gemeend het tweede en derde lid van artikel 415 in diër voege te moeten wijzigen, dat de daarin vervatte aanspraken toekomen aan iedere schepeling, die ter verpleging wordt achtergelaten buiten het land, waar hij thuisbehoort. Ten aanzien van de buitenlandse schepeling is deze oplossing billijker dan die, welke het tegenwoordige artikel 415 volgt: enerzijds is er geen reden hem te doen profiteren van de voordelen, waarop het tweede en derde lid van artikel 415 aanspraak geven, indien hij in zijn eigen land wordt achtergelaten, anderzijds is het in overeenstemming met de geest van het ver-

drag, hem deze voordelen wel toe te kennen, indien hij in het hem vreemde Nederland wordt achtergelaten.

Tevens is, in overeenstemming met artikel 3, tweede lid, eerste volzin, van het verdrag, een regeling gegeven omtrent de uitkering, waarop de ter verpleging achtergelaten schepeling aanspraak kan maken vanaf het ogenblik van zijn herstel tot het ogenblik, waarop hij passende arbeid kan verkrijgen of teruggekeerd is of had kunnen terugkeren in het land, waar hij thuisbehoort.

Hiervoor is aansluiting gezocht bij de krachtens collectieve arbeidsovereenkomst ter zeevaart geldende bepalingen, welke de schepeling in het onderhavige geval recht geven op uitbetaling van zijn volle loon.

In verband daarmee werd tevens nog een wijziging gebracht in de bepaling van het ontwerp, welke betrekking heeft op de termijn, gedurende welke een verhoogd ziekengeld moet worden uitgekeerd. De beperking van deze termijn tot twaalf weken, door het verdrag als minimum voorgeschreven, is thans geschrapt. Daardoor wordt bereikt, dat een zeeman, die ter verpleging is achtergelaten buiten het land, waar hij thuisbehoort en daar langer dan drie maanden ziek is, gedurende de gehele tijd van zijn verblijf zijn volle loon krijgt uitbetaald en niet vanaf de dertiende week van zijn ziekte tot aan de datum van zijn herstel zijn inkomen ziet dalen tot 80 pct. van het loon. Hieruit blijkt, dat de ondergetekende een bevestigend antwoord meent te moeten geven op de vraag van enkele leden, of de motivering, in de memorie van toelichting aangevoerd voor de toekenning van een aanspraak op 100 pct. van het naar tijdruimte vastgesteld loon, niet moet gelden voor de gehele periode van het gedwongen verblijf van de schepeling in het buitenland.

Ter tegemoetkoming aan de wens van vele leden, geuit in de vierde alinea van het verslag, is in het wijzigingsvoorstel tevens duidelijk tot uitdrukking gebracht, dat de in de eerste volzin van het derde lid van artikel 415 bedoelde uitkering gezien moet worden als een verhoging van de uitkering, waarop de schepeling ingevolge het eerste lid aanspraak heeft.

Met de bovenstaande toelichting van de thans voorgestelde wijziging van het tweede en derde lid van artikel 415 van het Wetboek van Koophandel meent de ondergetekende tevens een antwoord te hebben gegeven op de opmerkingen, vervat in de eerste zes alinea's van het verslag.

Omtrent het overige gedeelte daarvan merkt hij het volgende op.

Eventuele leden zouden gaarne vernemen, wie zal uitmaken wanneer de terugkeer van de schepeling naar Nederland (thans: het land, waar de schepeling thuisbehoort) redelijkerwijze mogelijk is. Het antwoord op deze vraag luidt, dat deze beoordeling in eerste instantie geschiedt door beide partijen in onderling overleg; in geval van geschil zal de kantonrechter uitspraak moeten doen.

Voor wat betreft de termijnen, gedurende welke schepelingen in geval van ziekte recht hebben op geldelijke uitkeringen, vroegen deze leden zich voorts af, of de voorgestelde wetswijziging inderdaad over de gehele lijn, met name ook voor gevallen van ziekten als t.b.c., de beoogde gelijkstelling met industriearbeiders tot stand is gebracht.

Te dezen aanzien moge de ondergetekende opmerken, dat alleen in bepaalde gevallen aan t.b.c.-patiënten, die reeds gedurende de in de Ziektewet genoemde termijn van 52 weken ziekengeld hebben genoten, in aansluiting daarop nog gedurende maximaal twee jaren een uitkering wordt verstrekt. Deze bijzondere tegemoetkoming wordt echter door de uitvoeringsorganen geheel vrijwillig verleend zonder dat de betrokkene daarop op grond van de wet aanspraak kan maken. Van een recht op een verlengde ziekengelduitkering is derhalve geen sprake, zodat aanvaarding van het Verdrag nr. 70 op dit punt niet leidt tot een achterstelling van schepelingen bij industriearbeiders. Volledigheidshalve zij overigens nog medegedeeld, dat bij afzonderlijke overeenkomst tussen de organisaties van werkgevers en werknemers in de koopvaardij is overeengekomen, dat een aan t.b.c. lijdende schepeling, die gedurende 52 weken ziekengeld heeft genoten en overigens voldoet aan de daartoe gestelde voorwaarden (de patiënt moet gehuwd zijn, of indien hij niet gehuwd is kostwinner; de patiënt mag niet blijvend invalide zijn e.d.), daarna nog gedurende maximaal twee jaar ziekengeld (80 pct. van het loon) krijgt doorbetaald.

Aan deze regeling is de verplichting gekoppeld, dat alle schepelingen éénmaal per jaar voor rekening van de reder moeten worden doorgelicht.

De Minister van Justitie,
SAMKALDEN.